

3. Plaquette ter nagedachtenis aan de kerkrazzia op 8 oktober 1944

Welkom op het Dorpsommetje “Rondje um America”.

In het najaar van 1944 voltrok zich een van de grootste rampen uit de geschiedenis van de streek tussen Maas en Peel. In ruim 50 dorpen in de regio werden in totaal meer dan 3000 mannen en jongens met geweld bijeengedreven en naar Duitsland gedeporteerd om er dwangarbeid te verrichten.

De eerste grote razzia vond plaats op zondag 8 oktober, toen de eerste 2000 dwangarbeiders gearresteerd werden. De rest volgde bij kleinere razzia's in de weken daarna. Omdat de meeste mannen werden opgepakt toen zij op zondagochtend na de mis de kerk verlieten, is deze gebeurtenis de geschiedenis ingegaan als de Grote Kerkrazzia, ook voor de vele mannen die van hun bed gelicht werden of van straat geplukt.

Deportatie

In lange colonnes moesten de gevangenen naar de Maas lopen, onder begeleiding van zwaar bewapende soldaten (*zie foto*). Op de rechter Maasoever werden ze in veewagons gepropt, soms met 60 man in één bedompte ruimte. Op het station in Venlo werden alle wagons aan elkaar gekoppeld. Die avond reed een trein met 50 wagons de grens met Duitsland over. De mannen wisten niet wat er met hen gebeuren ging.

De volgende ochtend kwamen zij aan bij een 'doorgangskamp' in de buurt van Wuppertal, waar ze geregistreerd werden. Daarna begon de grote slavenmarkt.

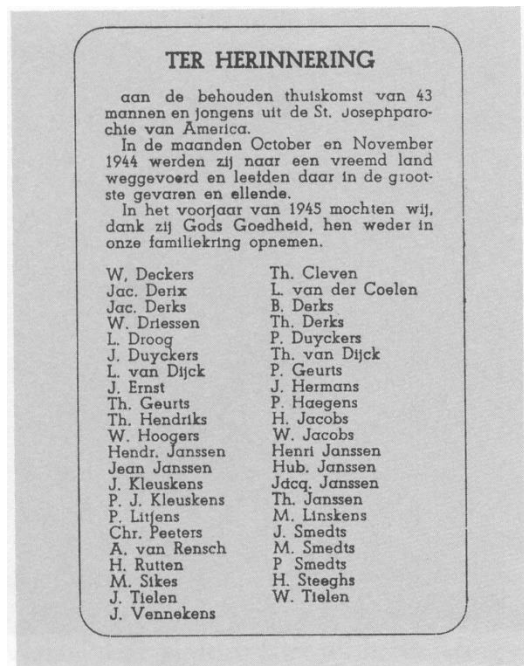
Bedrijfsleiders uit de buurt kwamen de mannen keuren en kiezen voor hun fabrieken en boerderijen. Familieleden, vrienden en dorpsgenoten probeerden zoveel mogelijk bij elkaar te blijven, maar dat lukte lang niet altijd.

De meeste mannen kwamen in erbarmelijke omstandigheden terecht: slechte huisvesting, zwaar werk, sadistische bewakers en geallieerde bombardementen op de fabrieken waar ze werkten. Toen de nazi's ruim een half jaar later verslagen werden, bleken 129 van hen het leven gelaten te hebben. De rest kwam uitgemergeld en gebroken terug naar huis. De oorlog is nooit meer uit hun hoofd verdwenen, en ook veel van hun naasten leden en lijdten nog steeds onder de gruwelijke herinnering aan die deportaties en dwangarbeid.

America: Zondag 8 oktober 1944.

Pastoor J. Jansen zinspeelde al tijdens de vroegmis in America op een mogelijke razzia. Beter ware het als er geen mannen de hoogmis bezochten, gaf hij zijn parochianen te verstaan. De eerste kerkgangers, onder wie ook evacués uit Griendtsveen, wisten wat hun te doen stond. Voor zover nog niet geëvacueerd, kregen de Amerikanen, met name degenen die bezuiden de spoorlijn Venlo-Eindhoven woonden, huisbezoek van Duitse militairen. Hier en daar ging het bijzonder bruto toe.

Na afloop ontspoon zich een discussie tussen de soldaten en de tientallen, bij de spoorwegovergang samengedreven mannen en jongens. Inzet was de leeftijd van de allerjongsten. Een enkeling mocht zowaar terug naar huis. Even later begon de uittocht richting Venlo.

In America werden op die dag ruim 30 mannen en jongemannen meegenomen. In totaal werden 43 mannen en jonge mannen opgepakt in America. Het mag als een wonder beschouwd worden, dat zij allen levend terugkeerden. De meesten kwamen terug toen America al lang bevrijd was.

De plaqueette werd op 4 mei 2005 onthuld in het bijzijn van enkele mannen, die op 8 oktober opgepakt werden, o.a. in America.

V.l.n.r. Piet Haegens, Ben Derks, Gir Vullings en Hay Janssen